

A Fővárosi Ítéltábla a Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Szatmári Csaba jogtanácsos által képviselt I. rendű és a személyesen eljáró II. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2017. július 7. napján meghozott, 30.G.40.576/2016/35. számú ítélete ellen, a felperes részéről 37. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a kölcsönszerződés A/5. pontja tisztességtelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmet elutasító és az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezés kivételével - helybenhagyja.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A II. rendű alperes mint adós 2008. augusztus 13-án svájci frank alapú kölcsönszerződést kötött az I. rendű alperessel (korábbi neve: 'S' Zrt.) mint hitelezővel. A felek 2008. augusztus 14-én közjegyzői okiratba foglaltatták a kölcsönszerződést, és ugyanabban a közjegyzői okiratban a kölcsön biztosítása céljából zálogjogot alapítottak a felperes tulajdonát képező ingatlanon, valamint a felperes vételi jogot is engedett az I. rendű alperesnek az ingatlanán. Az I. rendű alperes 2009. július 9-én azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést. A felmondás 2009. július 16-án érkezett meg a felpereshez és a II. rendű alpereshez. Jelen per felperese a Fővárosi Bíróság előtt 62.P.26.465/2009. számon pert indított jelen per alperesei ellen, a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt. A szerződés érvénytelenségének okaként elsődlegesen azt jelölte meg, hogy a szerződés a Hpt. 203. § (6) bekezdésébe és a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjába ütközik. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a szerződés sérti a 93/13 EKG irányelv 3. cikk (3) bekezdését és mellékletének i) pontját és a Ptk 209/A. § (2) bekezdésébe ütközik, mert az I. rendű alperes nem tett megfelelően eleget a fogyasztókkal szemben őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének. Harmadlagosan tévedésre és megtévesztésre hivatkozással megtámadta a kölcsönszerződést. A Fővárosi Bíróság a 15. sorszámmal ítéletével elutasította a keresetet, a Fővárosi Ítéltábla pedig a 6.Pf.20.365/2011/4. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés A) részének 1., 2., 5. és 7. pontjába, valamint B) rész „A deviza alapú kölcsönre vonatkozó speciális rendelkezések” című fejezetének első három mondatába foglalt szerződési feltételek érvénytelenek. A feltételek érvénytelenségét arra alapította, hogy azok a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (R.) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjai, valamint 2. § d) pontja értelmében tisztességtelenek, ezáltal a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmisek. Hivatkozott arra, hogy az A/1. pont nem tartalmazza kiszámíthatóan a folyósítás időpontját. Álláspontja szerint ennek

következtében nem volt konszenzus a szerződő felek között a kölcsön összegében, mert a kölcsön összege a folyósítás időpontjában irányadó árfolyamtól függött, a folyósítás időpontját pedig egyoldalúan és kizárólagosan saját üzleti politikája által vezényelten az I. rendű alperes határozhatta meg, ezáltal egyoldalúan határozhatta meg a kölcsön összegét. Emiatt a devizaösszeg meghatározása nem volt világos és nem egyértelmű.

Kifejtette, hogy a kölcsön rendelkezésre bocsátásának ellenszolgáltatása az ügyleti kamat, az egyéb díjak és költségek járulékos jellegűek. Az volt az álláspontja, hogy a szerződés A/5. pontjában kikötött kezelési költség azért tisztességtelen, mert annak ellenében az I. rendű alperes nem nyújt semmilyen többletszolgáltatást. Okfejtése szerint nem világos, hogy melyek azok a díjak, és hogyan ismerhetők meg, amelyekre az A/7. pont utal és amelyek árfolyamtartalék növelőként vannak feltüntetve a hirdetményben. Kiemelte, hogy a fogyasztó előzetes tájékoztatására és hitelképességének vizsgálatára vonatkozó kötelezettségeinek teljesítését minden esetben a hitelezőnek kell bizonyítania. Előadta, hogy az I. rendű alperes Általános Szerződési Feltételeit (ÁSZF), hirdetményét és a törlesztési tervet nem ismerte meg, mert azokat az I. rendű alperes nem adta át neki. Indítványozta, hogy a bíróság függessze fel a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága (EUB) előtt C-483/16. és C-51/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.

Az I. rendű alperes ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére irányult. Hivatkozott arra, hogy a felperes perben érvényesített igényeit a bíróság már ugyanazok között a felek között folyamatban volt perben jogerős ítélettel elbírálta. Érdemben a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Rámutatott, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem tartozik a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) hatálya alá, ezért nem terhelte elszámolási kötelezettség a felperessel szemben. Hangsúlyozta, hogy a felek kifejezett megállapodásukkal a kölcsönszerződés részévé tették az ÁSZF-et és a hirdetményt. Előadta, hogy a kölcsön és a havonkénti törlesztőrészek összege az ÁSZF 4.1. pont (1) és (2) bekezdése alapján kiszámítható volt. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés mindenben megfelel az irányadó jogszabályoknak, a felperes által kifogásolt feltételei pedig semmilyen okból nem tisztességtelenek. Kifejtette, hogy a kezelési költség tulajdonképpen folyósítási díj, amely a kölcsönösszeg folyósításához mint az I. rendű alperes szolgáltatásának teljesítéséhez kapcsolódik.

A II. rendű alperes a perben nem tett érdemi nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével az árfolyamrész kikötését tartalmazó szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem vonatkozásában a pert megszüntette, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget. Ítéletének indokolása szerint azért nem látott lehetőséget a per teljes megszüntetésére, mert a felperes a korábbi perben más ténybeli alapon és más jogokat érvényesített, mint a jelen perben.

Rögzítette, hogy a felperes a Ptk. 239/A. § (1) bekezdése alapján a Pp. 123. §-ában meghatározott feltételek fennállása nélkül is előterjeszthetett megállapítási keresetet. Az volt az álláspontja, hogy a felperes által megjelölt előzetes döntéshozatali eljárások nem előkérdései a per eldöntésének, ezért nem találta indokoltnak a tárgyalás felfüggesztését.

Okfejtése szerint az általános szerződési feltételeknek a szerződés részévé válásához a jogszabály nem az általános szerződési feltételek átadását, hanem azok megismerhetővé tételét és elfogadását írja elő, többletkövetelményt csak a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő tartalmú kikötés esetén támaszt. Kiemelte, hogy a kölcsönszerződés 7. és 11. pontjai igazolják, hogy a felperes megismerte és elfogadta az I. rendű alperes általános szerződési feltételeit, és a kikötés nem tekinthető a szokásos szerződési gyakorlattól eltérőnek. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés A/1., A/2. és A/7.

pontjai - a kölcsön összegének és céljának meghatározása, a kölcsön folyósításának feltételei és a törlesztőrészletekre vonatkozó rendelkezések - a főszolgáltatást megállapító, világos és érthető feltételek, ezért a Ptk. 209. § (4) bekezdése értelmében nem vizsgálható a tisztességtelenségük. Kifejtette, hogy az A/5. pont - a kezelési költség kikötése - megfelel a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak, ezért a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek. Rámutatott, hogy a kölcsönszerződés B) részének a felperes által támadott feltétele árfolyamrés alkalmazását teszi lehetővé, amely feltételt a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3. § (1) bekezdése semmissé nyilvánított. Mivel a feltétel semmisségének jogkövetkezményét jogszabály állapította meg, a feltétel semmisségére alapított igény bírósági úton nem érvényesíthető. Ezért a kölcsönszerződés B) rész felperes által támadott feltételei érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem tekintetében a pert a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja és a Pp. 157. § a) pontja alapján megszüntette.

Az ítélet ellen, elsődlegesen annak megváltoztatása, keresetének teljesítése, valamint az I. rendű alperes első- és másodfokú perkölségeben marasztalása, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tett megfelelően eleget a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségének; ítéletének indokolása formális, nem tartalmazza a felperes állításainak tételes, jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztott cáfolatát. Kiemelte, hogy a kölcsönszerződés megkötésének és a kölcsön folyósításának időpontja elváltak egymástól, az I. rendű alperes pedig valamennyi, a folyósításhoz szükséges feltétel teljesülése esetén is szabadon és egyoldalúan választhatta meg a kölcsön folyósításának időpontját. Okfejtése szerint a szerződés A/1. pontja nem tartalmazza kiszámíthatóan a folyósítás időpontját. Mivel a kölcsön összege a folyósítás időpontjától függ, nem volt konszenzus a felek között a kölcsön összegében. Ennek következményeként a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy már a szerződéskötéskor megismerje a kölcsön összegét, mert nem láthatta előre, hogy a folyósítás időpontjában mennyi lesz az árfolyam. Hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmaz olyan számítási módot, amellyel kiszámítható a kölcsön összege. Az volt az álláspontja, hogy a kölcsönösszeg meghatározása nem világos és nem egyértelmű. Érvelése szerint a kezelési költség nem minősül főszolgáltatásnak, így vizsgálható kikötésének tisztességtelensége. Kifejtette, hogy a jogszabályok nem kötelezik az I. rendű alperest az ügyleti kamatot meghaladó díjak és költségek felszámítására, és csak a ténylegesen felmerülő költségek áthárítása tekinthető tisztességesnek. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes a pénzüsszeg rendelkezésre bocsátásával, a törlesztési értesítők megküldésével és a felperes pénzteljesítésének elfogadásával a szerződésből eredő kötelezettségeinek tesz eleget, amiért külön díjat vagy költséget nem számíthat fel, nyilvántartását pedig a saját érdekében vezeti. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés A/7. pontjából nem ismerhetők meg az ott említett díjak. Előadta, hogy hirdetményt nem kapott, azt nem írta alá. Hivatkozott arra, hogy a 2008/48/EK irányelv és az EUB C-449/13. ítélete értelmében az I. rendű alperesnek kellő időben, nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón, személyre szabott tájékoztatást kellett volna adnia a kölcsönszerződés lényeges feltételeiről. Kifejtette, hogy a szerződésbe foglalt szabványzáradék nem felel meg ennek a követelménynek, és nem alkalmas a tájékoztatási kötelezettség teljesítésének bizonyítására sem. Rámutatott, hogy a tájékoztatási kötelezettség teljesítésének bizonyítása a fogyasztóval szerződő felet terheli, és ez a kötelezettség nem hárítható át a fogyasztóra. Ismét indítványozta a per tárgyalásának felfüggesztését.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett része, ezért a Fővárosi Ítélőtábla teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú ítéletet /Pp. 228. § (4) bekezdés/.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú tárgyalás megismétlését, ennek érdekében a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása mindenben megfelel a Pp. 221. § (1) bekezdésében támasztott követelményeknek - az részletesen, az irányadó jogszabályok megjelölésével, világosan és érthetően tartalmazza, hogy az elsőfokú bíróság miért nem fogadta el a felperes jogi álláspontját. Ezért a felperes a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott az elsőfokú ítélet indokolásának hiányosságára.

A perbeli jogvita a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján elbírálnak volt, ezért az ítéletábra a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján, a bizonyítási eljárás kiegészítése céljából sem látta indokoltnak az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését.

A felperes keresete kiterjedt a perbeli kölcsönszerződés A/5. pontjába foglalt, kezelési költség felszámítására lehetőséget adó szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítására is. Az elsőfokú ítélet meghozatala után a Kúria az EUB előtt C-621/17. számon előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett, amelynek tárgya, hogy tisztességesnek tekinthető-e az olyan szerződési feltétel, amely olyan költséget hárít a fogyasztóra, amelynek csak az összegét rögzíti a szerződés, de nem jelöli meg, hogy a költség milyen konkrét ellenszolgáltatás ellenértéke, a felszámított költség ellenértékeként nyújtott szolgáltatás egyértelműen nem azonosítható be. Erre figyelemmel az ítéletábra a kölcsönszerződés A/5. pontja tisztességtelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem tárgyalását az egyéb kereseti kérelmek tárgyalásától elkülönítette, és a kölcsönszerződés A/5. pontjában foglalt szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem tárgyában az eljárást felfüggesztette a C-621/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás jogerős befejezéséig, az egyéb kereseti kérelmek elbírálásáról pedig részítéllettel határozott (Pp. 213. § (2) bekezdés).

A részítéllettel elbírált kereseti kérelmek vonatkozásában az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont következtetéseivel és érdemi döntésével az ítéletábra is egyetértett, a döntés ítéletben kifejtett indokait pedig az alábbi pontosítások és kiegészítések mellett osztotta:

A felperes a keresetében olyan kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének a megállapítását kérte, amely szerződés megkötésében félként nem vett részt. Ezért elsősorban azt kellett vizsgálni, hogy a felperes rendelkezik-e aktív perbeli legitimációval - jogosult-e a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségéből eredő igény vagy követelés érvényesítésére.

A perbeli kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 234. § (1) bekezdése szerint a semmis szerződés érvénytelenségére - ha a törvény kivételt nem tesz - bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség.

A Ptk. 234. § (1) bekezdése nem jelent mindenkire kiterjedő korlátlan igényérvényesítési lehetőséget. A mások által kötött szerződés teljes vagy részleges érvénytelenségéből eredő igényt csak az érvényesíthet, akit erre jogszabály kifejezetten felhatalmaz, vagy akinek jogi érdeke fűződik az érvénytelenség megállapításához.

A felperes zálogjog alapításával és vételi jog engedésével dologi kötelezettséget vállalt a II. rendű alperes kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeiért. A kölcsönszerződés felperes által támadott feltételei kihatnak a II. rendű alperes kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének

mértékére, ezáltal kihatnak arra is, hogy a felperes milyen mértékben, milyen összeg erejéig köteles helytállni a zálogjoggal és vételi joggal terhelt ingatlanból. Erre figyelemmel a felperesnek jogi érdeke fűződik a keresetben megjelölt szerződési feltételek érvénytelenségének megállapításához, így a felperes rendelkezik aktív perbeli legitimációval.

A perbeli jogvita érdekével kapcsolatban az ítéletábra elsősorban azt emeli ki, hogy a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján ahhoz, hogy az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váljanak, nem szükséges az általános szerződési feltételek átadása a feltételek alkalmazójával szerződő félnek, hanem elegendő, ha a feltételek alkalmazója megismerhetővé teszi az általános szerződési feltételeit, a másik fél pedig elfogadja azokat. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. rendű alperes megismerhetővé tette az általános szerződési feltételeit, a II. rendű alperes pedig a 2008. augusztus 13-án megkötött kölcsönszerződés 11. pontjában tett nyilatkozatával tudomásul vette az I. rendű alperes általános szerződési feltételeiben foglaltakat. Ezzel a nyilatkozattal II. rendű alperes elismerte, hogy megismerte az I. rendű alperes általános szerződési feltételeinek tartalmát, és elfogadta az abban foglaltakat. Ilyen módon az alperes általános szerződési feltételei a II. rendű alperes részére történő átadás nélkül is a kölcsönszerződés részévé váltak. Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a Ptk. 205/B § (2) bekezdése nem volt alkalmazható a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő feltétel hiányában, ezért a támadott feltételek alkalmazhatók a felek jogviszonyában.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A Ptk. 209. § (3) bekezdése kimondja, hogy külön jogszabály meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni.

A fogyasztói szerződésekben tisztességtelennek minősülő feltételeket határoz meg a a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (R.).

A R. 1. § (1) bekezdése értelmében a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely

a) a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja;

b) kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e;

j) a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.

A R. 2. § (2) bekezdés d) pontja szerint fogyasztói szerződésben az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni különösen azt a szerződési feltételt, amely lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos ok nélkül módosítsa, különösen, hogy a szerződésben megállapított pénzügyi ellenszolgáltatás mértékét megemelje, vagy lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos okkal módosítsa, ha ilyen esetben a fogyasztó nem jogosult a szerződéstől azonnali hatállyal elállni, vagy azt felmondani.

A Ptk. 209. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

A perbeli kölcsönszerződés A/1., A/2., A/7. pontjaiba, valamint B) rész „A deviza alapú kölcsönre vonatkozó speciális rendelkezések” című fejezetének első három mondatába foglalt szerződési feltételek egyike sem jogosítja fel egyoldalúan az I. rendű alperest valamely szerződési feltétel értelmezésére, nem jogosítja fel kizárólagosan az I. rendű alperest saját teljesítése szerződésszerűségének megállapítására, nem változtatja meg a bizonyítási terhet a felperes hátrányára, és nem teszi lehetővé az I. rendű alperes számára a szerződés egyoldalú módosítását. Ezért a feltételek tisztességtelensége nem állapítható meg a R. 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontja, vagy 2. § d) pontja alapján sem. Ezért a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes által kifogásolt szerződési feltételek tisztességtelennek minősíthetők-e a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján.

A kölcsönszerződés A/1. pontja azt tartalmazza, hogy a kölcsön összege 45.000.000 forint, amit az I. rendű alperes svájci frankban tart nyilván. A Ptk. 523. § (1) bekezdése értelmében az adós rendelkezésére bocsátott pénzösszeg a hitelezőt a kölcsönszerződés alapján terhelő főszolgáltatás. A szerződés A/1. pontja a szerződés főszolgáltatását határozza meg, mégpedig világosan és érthetően. Ezért az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kölcsönszerződés A/1. pontjába foglalt feltételre a Ptk. 209. § (4) bekezdése alapján nem alkalmazhatók a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó törvényi rendelkezések, és e feltétel érvénytelensége tisztességtelenség miatt nem állapítható meg. A felperes jogi érveivel kapcsolatban az ítéletábra arra mutat rá, hogy a kölcsön tárgyának egyértelmű meghatározásához nem szükséges a forintban rögzített kölcsönösszeg devizában kifejezett értékének megjelölése. Nem érinti a kölcsönszerződés érvényességét, hanem szerződésszegésnek minősül, ha a hitelező kevesebb pénzt bocsát az adós rendelkezésére, mint amennyire kötelezettséget vállalt, vagy ha a kölcsön nyilvántartásához nem a szerződésnek megfelelően váltja át a folyósított forintösszeget devizára. A kölcsönszerződést tartalmazó okirat aláírásával az I. és a II. rendű alperes a kölcsön összegére vonatkozóan is kifejezték a kölcsönös és egybehangzó akaratukat, ezért köztük létrejött a konszenzus a kölcsön összegére vonatkozóan. A kölcsön összegére vonatkozó kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítás hiánya egyébként sem a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségét eredményezné, hanem a Ptk. 205. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel azzal a jogkövetkezménnyel járt volna, hogy a szerződés nem jött volna létre.

A kölcsönszerződés A/2. pontjával kapcsolatban a felperes azt tekintette tisztességtelennek, hogy nem tartalmazza a szerződés a kölcsönösszeg folyósításának időpontját. Önmagában az nem kifogásolható, hogy a hitelező maga meghatározza meg, milyen előfeltételek teljesítése esetén bocsát pénzt az adós rendelkezésére. A teljesítési határidő szerződésben történő meghatározása nem szükségszerű eleme a szerződésnek, mert a Ptk. 280. § (1) bekezdése szerint bármelyik fél a másik fél egyidejű teljesítését követelheti, a (2) bekezdés szerint pedig a kötelezett a teljesítés előkészítéséhez szükséges idő elteltével köteles teljesíteni. Ha tehát a folyósítás valamennyi feltétele bekövetkezett, akkor a hitelező a teljesítés előkészítéséhez szükséges idő elteltével köteles teljesíteni, ezen idő letelte után a teljesítéssel késedelembe esik. Téves a felperesnek az az álláspontja is, hogy a folyósítás időpontjától függ a kölcsön összege, amit a folyósítás időpontjának megválasztásával az I. rendű alperes befolyásolhat. A kölcsön összegét ugyanis a szerződés A/1. pontja pontosan meghatározza - a kölcsön folyósításának időpontjától csak a kölcsön devizában kifejezett értéke függ. Az pedig, hogy a kölcsön devizában kifejezett értékének a folyósításkor

mekkora a forintba átszámított ellenértéke, az árfolyam alakulásán múlik. Ez a körülmény viszont a deviza alapú kölcsönszerződések sajátossága, ami a Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 2. pontja értelmében önmagában nem eredményezi a kölcsönszerződés teljes vagy részleges érvénytelenségét.

A kölcsönszerződés A/7. pontja szerint a kölcsön havi törlesztőrészeinek összegét árfolyam tartalék növeli. Az ÁSZF 4.5. pontja úgy rendelkezik, hogy az árfolyamtartalék a következő árfolyam periódusban elszámolásra kerül, a 4.6. pont pedig akként rögzíti az árfolyamtartalék elszámolásának módját, hogy ha az árfolyam változásából eredő különbözet túllépi az árfolyam tartalék összegét, akkor a következő fizetési periódusban a túllépés összegével megemelkedik az esedékes törlesztőrészek összege, ha viszont a különbözet nem éri el az árfolyam tartalék összegét, akkor a következő fizetési periódusban a törlesztőrészek összege csökken a maradék összeggel. Ezeknek a szerződési feltételeknek az alapján az árfolyam tartalék minden esetben a kölcsön visszafizetésére kerül felhasználásra - azt az I. rendű alperes a kölcsön kiegyenlítésére, a II. rendű alperes javára számolja el. Erre figyelemmel az árfolyam tartalék képzése nem bontja meg a felek kölcsönszerződésből eredő jogainak és kötelezettségeinek egyensúlyát a II. rendű alperes hátrányára, ezért a kölcsönszerződés árfolyam tartalék képzésére lehetőséget adó A/7. pontja nem minősül tisztességtelennek a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján sem.

A kölcsönszerződés B) rész „A deviza alapú kölcsönre vonatkozó speciális rendelkezések” című fejezetének első három mondatába foglalt szerződési feltétel szerint a kölcsön folyósítására vételi, a törlesztésre eladási árfolyamot kell alkalmazni. Az ilyen tartalmú - árfolyamrés alkalmazására lehetőséget adó - szerződési feltételeket a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3. § (1) bekezdése semmisnek nyilvánította, 3. § (2) bekezdése meghatározta az alkalmazandó árfolyamot, 3. § (5) bekezdése pedig az érvénytelenség jogkövetkezményét. Ilyen módon a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése kiküszöbölte a kikötés érvénytelenségét. Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) külön eljárásra utalta, ennek következtében a kikötés érvénytelenségéből eredő igény bírósági peres eljárásban nem érvényesíthető. Ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja és a Pp. 157. § a) pontja alapján megalapozottan szüntette meg a pert a kölcsönszerződés B) rész „A deviza alapú kölcsönre vonatkozó speciális rendelkezések” című fejezete első három mondatába foglalt szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem vonatkozásában.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 213. § (2) bekezdésének alkalmazásával részítéletet hozott, és az elsőfokú bíróság ítéletét - a kölcsönszerződés A/5. pontja tisztességtelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmet elutasító és az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezés kivételével - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyja.

A felfüggesztéssel érintett kereseti kérelem elbírálásának mikéntjétől függ a felperes és az I. rendű alperes pernyertességének aránya, ezért a Fővárosi Ítéltábla mellőzte a határozathozatalt a másodfokú perköltség viseléséről is.

Budapest, 2018. február 8.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Lente Sándor s. k.
s. k.
előadó bíró

dr. Csóka István
bíró